

“De didactiek is de basis”

Passend rekenwiskunde onderwijs ontwikkelen voor *alle* leerlingen. Dat moet kunnen, vond de Stichting Speciaal Onderwijs Tilburg (SSOT). “We waren het werken met aangepaste methodes en losse rekenbladen zat en vonden dat het beter moest.” Inmiddels is heel wat expertise opgebouwd en heeft de stichting een eigen ‘bibliotheek’ met rekenmaterialen.

“Rekenen wordt in het speciaal onderwijs vaak stiefmoederlijk behandeld.” Bestuurder Joost van Gils, zelf ooit zml-leerkracht, directeur en onderwijsadviseur, weet waar hij het over heeft.

“We hebben meegedaan aan allerlei projecten, maar de continuïteit ontbrak. Daarom hebben we in 2006 met het directiebestuur besloten om Frans in dienst te nemen en de didactiek zelf verder te ontwikkelen. We hebben hier 1.500 speciale leerlingen en 200 speciale leerkrachten. De realistische benadering van het rekenonderwijs past goed bij het speciaal onderwijs, maar de gangbare methodes bieden geen handvatten om aan te sluiten bij de moeilijkheden en het potentieel van onze leerlingen.”

Bestuurder, ontwikkelaars en leerkracht op één lijn voor rekenwiskunde onderwijs. (v.l.n.r. Dirk van der Straaten, Joost van Gils, Stephan Gijsman en Frans Moerlands)

‘DRIJFVERMOGEN’

Frans Moerlands, didactisch medewerker bij SSOT en drijvende kracht achter het project passend rekenwiskunde onderwijs (PARWO): “Het is fantastisch om te werken voor leerlingen die je dwingen naar de basis terug te gaan. Wij werken met de metafoer van de ijsberg. Sommigen maken is maar het topje van de ijsberg. Het drijfvermogen en het zwaartepunt liggen onder water. Juist in dat drijfvermogen, het begrip van onderliggende processen, willen we met onze leerkrachten en kinderen investeren.” Frans’ ervaring als onderzoeker en ontwikkelaar bij het Freudenthal Instituut komen hem goed van pas. “De didactiek is de basis van het hele project. We koppelen onze inzichten aan materialen.”

Daar horen ook toetsen bij. SSOT monitort ieder jaar op hetzelfde moment de resultaten van de leerlingen en ziet de scores vooruit gaan. Dit schooljaar zijn de quick scans voor de domeinen rekenen tot 10, 20 en 100 ingevoerd. Die geven inzicht in het ‘drijfvermogen’ op leerling- en groepsniveau en worden besproken in de teamvergaderingen. “Maar we zijn nog lang niet klaar”, zegt Frans. “We willen ook de

drijvende kracht van de ‘ijsbergen’ voor andere domeinen ontwikkelen, en bijbehorende materialen en quick scans.”

RIJKE REKENOMGEVING

Leerkracht Stephan Gijsman liep stage op de zml-school van Joost: “Ik merkte dat de leerlingen niet konden omgaan met het abstractie-niveau van het rekenonderwijs, zoals ik op de pabo aangeboden kreeg. Terwijl er zoveel dingen in en om de school zijn waar je mooi rekenonderwijs van kan maken.” Nu is hij een van de vier rekencoördinatoren op (v)so De Bodde, een school met 28 groepen en 300 leerlingen. “Eens per twee maanden is de teamvergadering van ons cluster helemaal gewijd aan rekenen. Daarop bieden we nieuwe kennis en activiteiten aan en volgen hoe het gaat. Frans heeft ons enorm geholpen om een rijke rekenomgeving te creëren. Nu wordt de begeleiding van hem en het ontwikkelteam steeds minder, de school kan het veel meer zelf doen.” “Het effect van leerkrachten als Stephan is heel groot”, zegt Frans. “De rekencoördinatoren verkleinen de afstand tot het team in de school en helpen mij om de leerkrachten hun vak terug te geven.”

PABO’S

Omdat de ontwikkelde didactiek niet vanzelf op de werkvloer van de scholen terecht komt, loopt er ook een traject met de Fontys-pabo’s in Den Bosch en Eindhoven en de oso-opleiding in Tilburg. Daarin worden docenten getraind om studenten en leerkrachten de PARWO-didactiek te leren vertalen naar specifieke praktijksituaties. “Zicht en greep krijgen op de rekenwiskundige groeiprocessen van kinderen is geen kleinigheid”, zegt Dirk van der Straaten, voormalig pabodocent en medeontwikkelaar van het PARWO-project. “Maar omdat we stevig investeren in groei, ontwikkelen we ook inzichten in veranderingsprocessen bij (aanstaande) leerkrachten en hun docenten.”

LANGE ADEM

De stichting investeert jaarlijks 80.000 euro in het PARWO-project, aangevuld met subsidies voor specifieke onderdelen. Continuïteit is enorm belangrijk, weet Joost: “Een dergelijke fundamentele verandering is een langdurig en weerbaar proces. Het is de bedoeling dat zoveel mogelijk leerkrachten binnen de stichting gaan rekenen op de manier die wij hier ontwikkelen. Dat doel heb ik Frans voor de komende tien jaar meegegeven.”

Meer lezen over passend rekenwiskunde onderwijs? Lees het artikel op www.rekenpilots.nl in de Implementatiekoffer onder Wat ertoe doet PARWO-didactiek of kijk op www.parwo.nl. Daar vindt u ook voorbeelden van materialen en de PARWO-visie op didactiek en leren.